

Razgovori z našimi naročniki

Naknadna zahteva na povračilo nadavka (are). J. F. Prodali ste košnjo trave, pri čemer je bilo dogovorjeno, da bo kupec travo pokosil do dne 15. junija; dal Vam je nadavek. Deževje je travo nablatilo in poplavlilo, radi česar Vam je kupec »odpovedal«, da ne vzame trave ter dejal, naj jo daste nekemu viničarju, ako jo hoče pokositi. Pozneje pa se je stanje trave zboljšalo, tako da ste jo sami pokosili in jo dali nekemu posestniku v zameno za slamo. Kupec je to zvedel in zahteva sedaj od Vas, da mu vrnete prejeti nadavek. — Ako je kupec res pogodbno »odpovedal«, odnosno od nje odstopil in izjavil, da trave ne vzame, je od njega dani nadavek zapadel in ni ste dolžni vrniti mu ga. Kupec bi mogel kvečjemu vztrajati na tem, da daste travo viničarju, a v tem primeru bi moral kupec plačati celo dogovorjeno kupnino.

Prodaja vinskega mošta. Prijava, takse, kontrolni list? F. J. Vprašate, ali je treba prodajo vinskega mošta prijaviti, ali je pri prenosu v drugo občino potreben kontrolni list in ali je od prodaje treba plačati kake takse ali druge pristojbine. — Za vinski mošt se smatra produkt grozdja do 12. novembra vsakega leta. Vinski mošt ni podvržen plačevanju ne državne ne bavininske trošarine, pač pa se po nekaterih občinah pobira občinska trošarina. Ako se od vinskega mošta ne pobira niti občinska trošarina, tedaj ni treba prodaje nikamor prijaviti, niti ni potreben kontrolni list. Vzlic temu Vam pa svetujemo, da prodajo prijavite pristojnemu oddelku finančne kontrole, da se zamore prepričati, da ste res prodali le vinski mošt in se s tem preprečijo eventualne naknadne uradne poizvedbe o tem, ali je šlo za mošt ali za vino. — V kolikor pa podleži vinski mošt plačevanju občinske trošarine, je prijava obvezna, ako gre za količino nad deset litrov in se prodani vinski mošt odpošlje iz domače občine. Prijava mora vsebovati pošiljateljevo ime in priimek, količina mošta, navedbo prevoznega sredstva, ali je na mošt trošarina že plačana ali ne, vrsto in število posode ter naslov prejemnika. Prijavo mora predložiti pošiljatelj pred prevozom pristojnemu oddelku finančne kontrole, če le-ta ni več kot 4 km daleč, sicer pa občini. Oddelek finančne kontrole ugotovi točnost prijave ter izda, ako je trošarina že plačana, svobodnico, ako pa trošarina še ni plačana, kontrolni list — in sicer v triplikatu, pri čemer sprejme unikat prijavitelja. Prejemnik mošta mora najkasneje v 48 urah po prejemu izročiti kontrolni list ali svobodnico pristojnemu oddelku finančne kontrole.

Izučenje za strojevodjo. K. A. Imate sina, ki bi se rad izučil za strojevodjo, pa ne veste, kje in kako bi bilo to mogoče in kakšni pogoji se zahtevajo. — Možnost izučenja za strojevodjo je podana pri državnih železnicah, pri Trboveljski premogokopni družbi in pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah. Kakšne pogoje stavi imenovani zasebni družbi, nam žal ni znano, vsekakor je pa to stvar medsebojnega dogovora. Za sprejem k državnim železnicam pa se zahteva, da je prosilec izučen ključavničar in da je dovršil najmanj dva razreda kake srednje ali njej enake strokovne šole. Prošnjo za sprejem je nasloviti na strojni oddelek ravnateljstva državnih železnic v Ljubljani.

Nakupovanje lesa za rezanje brez obrti. D. S. F. S. Ste lastnik žage, nimate dovolj lastnega lesa za žaganje in bi radi tega hoteli včasih kupiti okrogli les v svrhu rezanja na lastni žagi; vprašate, ali bi smeli to storiti, ne da bi posedovali obrtno dovoljenje. — Kupovati les le v svrhu rezanja na lastni žagi bi smeli brez kakega obrtnega dovoljenja. A Vi najbrž nameravate ta kupljeni in razrezani les prodati naprej. To bi bil pa že trgovinski posel, katerega brez zadevnega obrtnega dovoljenja ne bi smeli izvrševati.

Današnja vrednost predvojne krone. P. M. Z. Radi izplačila dedičev, odnosno predaje posestva bi radi vedeli, koliko je vredna v današnji valuti ena predvojna krona iz leta 1908. — Zlata krona je danes vredna okoli 200 din. V pogodbi iz leta 1908 se najbrž ni določilo, da bi se moralo v kronah določeni znesek izplačati v zlatu. Ako pa to ni izrečno določeno, tedaj velja dolg za plačan, ako se za vsako krono plača 25 par, odnosno za štiri krone en dinar. Jugoslovanska zakonodaja namreč ne pozna tako zvane valorizacije. Praksa sodišč je to vrzel v toliko izpopolnila, da v primerih, kjer je bil kak v kronah določeni znesek po volji strank namenjen za preživljanje sopotnikov, odnosno upravičence, ta znesek valorizira. Pri tem se ugotovi, kaj bi si bil upraviče-

nec ob času sklepa pogodbe s tistimi kronami mogel kupiti, nato pa, koliko dinarjev bi danes potreboval, da bi si mogel kupiti isto blago, odnosno življenjske potrebnosti. Kot omenjeno, velja ta valorizacija le v primerih, kjer bi naj v kronah določeni znesek služil za preživljanje upravičence. Pri določitvi dedščin, odnosno dednih deležev je ta primer bolj redko podan. — Ako si je izročevalec posestva izgovoril prevžitek in še kak znesek v denarju, izgovorjeni prevžitek pa ne bi zadoščal za kritje vseh njegovih potreb, bi bilo denarni znesek (izročnino) valorizirati.

Detektivski zavod. S. K. Na Vašo prošnjo, da Vam damo navodila za sprejem v detektivski zavod, Vam sporočamo, da tak zavod sploh ne obstoji. Najbrž imate v mislih šestmesečne tečaje, ki se vrše v Zemunu za policijske stražnike in agente, kateri se pošiljajo tja v svrhu izpopolnitve znanja. Najprej je treba, da ste sprejeti v službo kot policijski stražnik ali agent. V to svrhu so potrebni sledeči pogoji: naše državljanstvo; starost najmanj 21 let in ne nad 30 let; telesno in duševno zdravje; neomadeževano vedenje v preteklosti; znanje čitanja, pisanja in računanja; pismena zaveza, ostati v policijski izvršilni službi najmanj tri leta in v primeru samovoljne oddaljitve iz službe plačati državni blagajni polovico onih prejemkov, ki bi jih bili prejeli v teku one dobe, ki je ne odslužite; da ste neoznjen ali vdovec brez otrok ali sodno ločen od žene brez otrok; da ste odslužili rok v stalnem kadru v eni izmed glavnih vrst orožja vojske ali mornarice; da znaša Vaša telesna velikost najmanj 172 cm. Prošnjo za sprejem v službo (ne v zavod, odnosno tečaj) lahko vložite vsak čas, in sicer na bansko upravo v Ljubljani, vendar ni preveč verjetno, da bi Vas v doglednem času sprejeli, ker je prošnja zelo veliko. Več uspeha bi utegnili imeti s prošnjo na upravo mesta Beograda.

Vojni invalid in plačevanje zgradarine. F. D. Ste 60% vojni invalid, lastnik pol joha zemlje in male hiše, v kateri stanujete sami s svojo ženo; vprašate, ali ste dolžni plačevati zgradarino in koliko bi smela znašati. — Ako ste kme-

tovalec, tedaj Vam zgradarine ne bi trebalo plačevati, ker so namreč plačila zgradarine oproščene stavbe, v katerih bivajo kmetovalci sami ali njih delavci. V ostalem ni določbe, da bi invalidom ne trebalo plačevati zgradarine. Koliko bi smela znašati zgradarina, Vam ne moremo točno odgovoriti. Za podlago hišnemu davku služi namreč najemninska vrednost prostorov, ki jih uporabljate, odnosno se v hiši nahajajo. Pri določitvi najemninske vrednosti se vpoštevata najemnina, ki se dobiva za enake prostore v sosesčini. Od najemnine, odnosno najemninske vrednosti je izločiti vodarino, gostaščino in eventualno kanalsčino. Nadalje je odbiti za kritje popravil in amortizacije 30%. Šele od ostanka se odmeri zgradarina, in sicer znaša osnovna zgradarina 12% od navedenega ostanka, dopolnilna zgradarina pa 2%. Razen tega morate plačati od osnovne zgradarine samoupravne doklade; koliko znašajo v Vaši občini, zveste lahko pri županu ali pri davčni upravi. — Res je, da se invalidnin ne sme obremenjevati z nikakovo daviščino. Ako so Vam od invalidnine predpisali kak davek, se pritožite na finančno ravnateljstvo; najbrž pa bo zadoščala tudi opozoritev pri davčni upravi. Ni pa pravilno mnenje, da so invalidi oproščeni v splošnem plačila kakršnih koli davščin.

Dogovor s čevljarjem mojstrom. — Sušmarstvo. M. B. T. L. Ste izučen čevljarjski pomočnik, vendar se pa pečate v glavnem z dninarstvom, čevljarjska dela pa izvršujete za svojega brata in njegovo družino, kjer imate izgovorno stanovanje, in v zimskem času za katerega izmed sosedov. Bili ste že kaznovani radi sušmarstva. Radi bi se obvarovali nadaljnjih kazni, zlasti, ker ste v zadnjem času radi boleznih postali za težja, odnosno dninarska dela nesposobni in ste navezani na zaslužek od čevljarstva. Za pomočnika h kakemu mojstru navodno ne morete, ker ste prestari, za dosego obrtnih pravic pa nimate potrebnih denarnih sredstev. — Obrtni zakon žal ne pozna dogovorov z mojstri, ki že imajo obrtno pravico, katere imate Vi v mislih. Možno bi bilo le, da bi Vam mojster pošiljal v izdelavo, odnosno popravilo čevlje, katere je sam sprejel v delo, in da bi Vam Vaše delo plačal. Drugega izhoda v danih okoliščinah ni. V ostalem morate pač prositi gospode pri obrtni oblasti, naj blagohotno upoštevajo Vaš težki položaj.

Našim malčkom

KAKO JE DOBIL JEŽ SVOJE IGLE
(Pravljica)

Ko je bil ljubi Bog ustvaril svet, je hodil sem in tja, da bi si ogledal svoje delo. In marsikaj je še bilo pomanjkljivo. Cvetlice so bile vse bele; to Gospodu ni ugajalo. Na njegovem svetu bi naj bilo vse sveže in pisano, lepo in svečano. Zato je zapovedal angelčkom, naj cvetlice pestro pobarvajo. Kako veselo jih je bilo sedaj gledati, še sonce se je radostno oziralo nanje. Komaj pa je bila zadnja cvetlica gotova, so že prileteli ptički v celih jatah in so prosili:

»Ljubi Bog, daj še nam tako pestre obleke kakor cveticam!«

Bog jih je uslišal in jim odgovoril:

»Če hočete pisano perje, naj vam bo!«

In zdaj so angelčki naslikali ptičkom pestro perje, štokrlja je še dobila rdeče noge in kljun, črno barvo pa so vso porabili

za krokarje. Vsak ptič je dobil svojo barvo, nekateri ptiči tudi več barv. Pav si je želel mnogo barv, škrjanček pa je bil skromen in je prosil le za prstenorjavo obleko.

Tako je bilo na nebeškem travniku veselo gibanje. Pozorne so postale tudi druge živali in so brž pritekale, da vidijo, kaj se godi. Ko so zagledale pestre obleke ptičev, niti one niso hotele zaostajati in so prosile:

»Ljubi Bog, daj še nam tako lepe obleke kakor ptičem!«

Ljubi Bog je dejal:

»Tudi vam se naj želja izpolni. Pridite jutri zgodaj pred sončnim vzhodom zopet sem!«

Ko so živali res prišle, so videle na velikem nebeškem travniku najrazličnejša krzna, rjava in črna, pikasta in progasta, kodrasta in gladka, dolgo- in kratkodlačna. Divje prerivanje se je začelo. Dva angelčka sta stala tam in pazila, da ni prišlo do prepira. Lev si je vzel rumeno obleko s kodrastim ovratnikom, zebra je dobila črno in belo progasto krzno, veverica rjavordečo, kot svilenomehko črno obleko. Angelčka sta imela že čisto rdeča lica zaradi dela. Nazadnje je imela vsaka žival tisto obleko, ki ji je najbolj ugajala, in angelčki so ves prostor lepo pospravili.

Jež je medtem zadovoljno stal pred svojimi hišnimi vrati. Za stvar, ki so se odigravale na nebeškem travniku, ni vedel. Pritekel pa je zajček v novi obleki.

(Konec prihodnjic)

